

Kiss Ákos (1963–1967)

Hogy került az Eötvös Kollégiumba?

Első évben még nem laktam az Eötvösben. Másodévesként rögtön a Báróba költöztem, azaz a Batthyány utcai épületbe. A Kollégium előző helyére (Bolyai épület Tisza felőli vége) a tanszékek tarthattak igényt. Azután 1965-ben vagy 1966-ban költözhattünk át az Irinyi épület Női Klinikára néző szárnyának negyedik emeletére, immáron négyágyas szobákba. Ez csak ideiglenes hely volt, fél-egy évet töltöttünk el itt, majd az épület körültra néző szárnyának első emele lett az Eötvös Kollégiumé. A folyosónk egészen a Hősök kapujáig tartott. Az ide való leköltözésünket még Grasselly Gyula bácsi igazgatósága fémjelezte, őt Huhn Péter bácsi követte a poszton. A Batthyányból spórolási ok folytán kellett eljőnnünk (egy óvoda lett a helyünkön), továbbá sokan támadták a Kollégiumot jogász körökből is (ekkor még nem volt jogász tagunk, Dett Laci volt később az első, addig csak bölcsészek és természettudományisok laktak ott). Akkoriban ez az elitképzés nem volt elfogadott. Az igazgatóink áldott jó emberek voltak, nagyon szerettük őket, szakmailag kiemelkedőek voltak, de meglátásom szerint (bár ezek inkább csak megérzések) viszonylag keveset tudtak kiharcolni a Kollégiumnak. A volt Eötvös-kollégisták segítettek leginkább: Leindler Laci, Seres Laci, Novák Mihály, Németh József. A Kollégium későbbi korszakaszában Hatvani Laci és Németh Józsi voltak a meghatározóak, pedig korábban Bolyaisok voltak. Márta Ferencnek, az akkori rektornak, és sok volt Eötvös-kollégista tanszékvezetőjének szintén sokat köszönhattünk. Meggyőződésem, hogy az is rajta múlt, hogy amikor erős támadások érték az intézményt, megszüntetés helyett csak áthelyezték az Eötvöst. Nagyon veszélyeztetett korszaka volt ez a Kollégiumnak. Amikor én végeztem, ez már nem fenyegetett.

Tudtak a Kollégium múltjáról?

Keveset, a háború előtti Kollégiumról pláne nem. A volt tagok persze bejártak: Móricz Feri, Seres Laci, Novák Misi. Összetartó társaság volt, ismertük, hogy a tanszékeken kik volt az Eötvös-kollégisták, de elég elszigetelten éltünk. Ezt úgy értem, hogy nem volt kapcsolatunk például a pesti Eötvös Collegiummal, pedig a háború előtt ez jellemző volt. Erről és több akkori dologról (például arról, hogy Horthy segítette a Kollégiumot) Sasvári Kálmántól tudok (a Kollégium első tagjától), akivel a kollégiumi éveim után kerültem kapcsolatba. Ami azonban fantasztikusan gyümölcsöző volt, az a vegyes kollégium. A felvételbe pedig mi is beleszóltunk, leginkább a holdudvarból kerültek ki a jövőbeli tagok. Régi Eötvös-kollégisták ajánlották az embert, akik a tanszékeken dolgoztak, engem például Seres Laci. Hivatalos pályázati kiírásra nem emlékszem. A felvételre összejött az összes kollégista és az igazgató, és konszenzussal döntöttünk.

Milyen helyekre jártak a kollégisták?

Béke Tanszék, Kapca, Búza, Sárkány, Bajszár, Jégkunyhó, a Gödörbe kevésbé, mert oda az egyetemi oktatók is jártak. Jártunk át Újszegedre is. Hihetetlen jó anyagi körülmények között volt az ember. Majdnem mindenkinek népköztársasági ösztöndíja volt, és ha az embert felvették a Kollégiumba, akkor ingyenes volt az ellátás. Ebben benne volt a lakhatás, a mosás, a menza. Szóval az ösztöndíjból többen támogatták a családjukat, vagy összegyűjtve azt, lakást vettek.

Fényi Szaniszlóról tud valamit?

Kint lakott Újszegeden egy fabungalóban. Állandó bejáró tag volt, hozzátartozott a Kollégium mindennapjaihoz. Seres Laciékkal egy korosztály, Márta Ferenc tanszékén volt ő is. Sokszor bejött a Kollégiumba, megfürdött és bivakolt. Ez azt jelentette, hogy minden ágyban három matrac volt, két kollégista kivett egyet-egyét a sajátjából, Szani pedig ezeken aludt az egyik ágy alatt. Zseni volt, annak minden előnyével és hátrányával. Élmény volt vele bármiről beszélni. Ugyanakkor nehéz volt vele együtt lakni. Vagabund srác volt, mielőtt kiment, megnősült, de nem tudott róla senki. Az édesapjától örökölt fogaranyat biciklivázba öntötte és úgy hagyta el az országot. Átvitték egy csónakon Olaszországba, ahonnan Németországba ment (Karlsruhéba), a Magkutató Intézetbe. Nem nagyon találhatsz róla semmit, mert nem publikálták az eredményeket. Utána átment Amerikába, majd talán megint visszajött Németországba, majd utánakerdezek.

Milyen volt Grasselly Gyula bácsi munkamódszere?

Gyula bácsi nagyon demokratikus volt. Mindent meg lehetett vele beszélni. Ha rajta múltak a dolgok, akkor hamar elintézte azokat. Szerencsére nem kellett senkit rugdosni, mindenki belső indíttatásból tanult és diákkörözött. Meghívtunk előadókat, beszélgetőtársakat, vezető gondolkodókat a tanszékekről, nagy viták voltak. Jártunk moziba, színházba, sportolni az Ady térre. Az Eötvösben nyáron is bent lehetett maradni.

Tud a későbbi igazgatók működéséről is?

Igen, például Grossmann Ferenc úgy 1973-tól egy kis ideig volt igazgató. Ezt pedig azért tudom, mert amikor Pesten dolgoztam, akkor együtt jártam vele le Szegedre. Bölcsész volt. Előtte Novák Mihály volt, utána Nagy Géza, majd Hatvani Laci lett az igazgató.

Hogy alakult egyéni életpályája és mennyiben segítette ezt a Kollégium?

Végzés után felkerültem Pestre tíz évre Márta Ferencsel a Kémiai Kutatóba, majd visszajöttem Szegedre, a technológián dolgoztam, innen mentünk ki Németországba 1982-ben. Németország negyedik legnagyobb kémiai cégében kutatási igazgató és osztályvezető lettem. A rendszerváltáskor hazajöttem.

Az interjút Varga-Orvos Zoltán készítette 2010-ben Szegeden

Szerkesztette: Nagyllás János